

XXV ANIVERSARI DE LA REORGANITZACIÓ DE L'ACADÈMIA

Memòria del Curs 1978-79
a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya *

per

JOSEP-D. GUARDIA I CANELA
Secretari de l'A. de J. i L. de C.

El fet més important en la vida de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, durant el Curs 1978-79, ha estat, sens dubte, l'acompliment del XXV Aniversari de la seva reorganització. El 6 d'abril d'enguany es compliren, efectivament, vint-i-cinc anys d'aquell 6 d'abril de 1954 en què, presidint D. Francesc d'A. Condomines i Valls acompanyat pel President de l'Audiència Territorial i pel Degà de la Facultat de Dret, el nostre company acadèmic Dr. Josep M.^a Pi i Suñer, es constituí formalment la nostra actual Acadèmia ¹.

D'aquella important ocasió tenim el testimoniatge personal d'uns quants dels nostres companys: dels vint membres que constituïren originàriament l'Acadèmia i que nomenaren els altres deu membres que la completaren, celebraren l'aniversari entre nosaltres: Ramon Faus, Jaume Mans, Valentín-Fausto Navarro, Josep M.^a Pi Suñer, Antonio Polo, Josep M.ª de Porcioles, Octavio Pérez-Vitoria, Ramon M.ª Roca Sastre i... Francesc d'A. Condomines i Valls ².

* Llegida a la sessió pública i solemne d'inauguració oficial del Curs 1979-80, celebrada al Saló d'Actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona el dia 19 de desembre del 1979.

¹ Cal recordar, tot i amb tot, que l'Acadèmia té precedents històrics positius en el segle XVIII. Concretament el 26 de març de 1776 s'elaborà un projecte d'Ordenances o Estatuts d'una anomenada «Acadèmia de Jurisprudència Teórico-Práctica», que foren aprovats el 22 de gener de 1777. La primera Acta de l'Acadèmia, en el seu sentit institucional actual, és de 6 de juny de 1840.

² Els vint-i-cinc anys de l'Acadèmia semblen justificar la publicació de tots els membres que l'han integrada, expressant, entre parentesi i a continuació, els seus respectius successors. Així, a més dels nou citats en el text, concorregueren a l'acte de reorganització de l'Acadèmia:

Eyre (Gómez de Membrillera, 1968)
Feixó (Saltor, 1957)
Maluquer (Trias de Bes, Federico, 1963; Figa, 1970)
Sepúlveda (Joaniquet, 1958; Gispert, 1963)
Solé de Sojo (Casals, 1963)
Trias Bertrán (Latorre, 1970; Puig Salellas, 1978)
Trias de Bes, Joan de Déu (Vilaseca Farrés, 1965; Xiol, 1970)

Malauradament, no obstant, aquest darrer no es troba ja entre nosaltres. Pocs mesos després del dia de l'aniversari, fou cridat a la presència del Senyor i admès a contemplar la llum de la seva mirada. L'Acadèmia celebrà la corresponent sessió necrològica privada el dia 14 de novembre passat amb unes paraules d'alta emotivitat de Ramon Faus el qual destacà fins a deu facetes en què sobresortí la figura de Condomines. I conjuntament amb la Junta de Govern del Col·legi d'Advocats organitzà també un acte acadèmic públic i solemne amb participació i intervencions del President de l'Audiència Territorial don Antonio Gómez Reino, del President del Consejo General de la Abogacía don Antonio Pedrol Rius, del Degà del Col·legi i Vice-president Corporatiu don Josep-J. Pintó i Ruiz i del nostre President Miquel Casals i Colldecarrera.

La Memòria del Curs 79-80 no pot deixar de referir-se a la transcendental influència de Condomines en la mateixa existència i vida de l'Acadèmia. Ja en la sessió constitutiva abans evocada, Ramon Faus i Esteve destacà la gratitud que mereixia don Francesc d'A. Condomines i Valls per la tenacitat amb què havia seguit els treballs preparatoris d'organització de la Corporació i per haver obtingut tan brillant resultat.

Aquestes encertades paraules referides a un moment passat poden projectar-se sobretot els vint-i-cinc anys de presència — la més activa de totes — corporativa. Condomines fou l'ànima inspiradora de que la Presidència de l'Acadèmia fos oferta al senyor Antoni M.ª Borrell i Soler i en l'obligada limitació d'activitat d'aquest per raó de la seva edat, com a Vice-president de la Corporació, dirigí la vida acadèmica durant un llarg període de temps. Fou també Condomines el proponent, amb un gest que el qualifica i honora, de la persona de don Joan Ventosa i Calvell — el seu contrincant a les eleccions al Deganat col·legial —, com a nou President de l'Acadèmia. Proposat per a substituir a Josep M.ª Trias de Bes, en sessió de 25 de febrer de 1966, renuncià la proposta per adherir-se a la de don Ramon M.ª Roca i Sastre. El dia 7 de novembre de 1969 substituï a aquest darrer en la Presidència que exercí fins el 6 de desembre de 1977 en què resultà elegit el nostre actual President i Condomines fou proclamat President honorari.

Si el testimoniatge personal de l'efemèride evocada va minvant per llei de vida, el testimoniatge institucional es manté amb plenitud. I en celebrar el XXV

Dualde (F. Villavicencio, 1963)

Ventosa (Font, 1960)

G. Valdeavellano (Boix, 1954; Puig Ferriol, 1973)

Simarro (Segura, 1969)

S'elegiren en la sessió constitutiva del 6 d'abril de 1954:

Anguera de Sojo (Jubany, 1957)

Borrell Soler (Borrell Macià, 1954; Pintó, 1967)

Durán (Girons, 1956; Roda, 1959; Badenes, 1968)

Gay de Montellà (Torres de Cruells, 1969; Guàrdia, 1975)

Gubern (Puig Brutau, 1962)

Maspons (Camps, 1967; Vives, 1975)

Bertran (Noguera, 1957)

Massó (Vilaseca Marcet, 1965)

Ripoll (Obiols, 1964)

Trias de Bes, Josep M.^a (Albaladejo, 1966)

En ocasió de la reestructuració territorial i ampliació de l'Acadèmia, foren elegits:
Anglada i Soto, 1977.

Aniversari de la seva reorganització, l'Acadèmia es proclama fidel al seu passat a la vegada que desitjosa d'una presència sempre més viva i actuant en la societat.

No ha estat només la del President Condomines la pèrdua que ha sofert l'Acadèmia en el Curs passat. També ens ha deixat l'Acadèmic senyor Joan Anglada i Vilardebó. En la mateixa sessió necrològica del 14 de novembre, Ramon Faus glossà la seva figura, destacant junt amb les seves qualitats humanes i jurídiques, la unanimitat amb què l'Acadèmia va acollir el seu ingrés quan — en base precisament a una proposta de Condomines — el seu àmbit territorial s'amplià de Barcelona a Catalunya. L'Acadèmia té en preparació una sessió solemne a celebrar a Vic, conjuntament amb el Col·legi d'Advocats del qual ell fou Degà tants anys, d'aquella Ciutat on Anglada va néixer i sempre visqué.

Les vacants de Condomines i Anglada han estat ja declarades i ben aviat es procedirà a l'elecció de les persones cridades a cobrir-les.

Coincidint amb el XXV Aniversari, l'Acadèmia modificà els seus Estatuts. La tasca ens interpellava des de la modificació del seu àmbit territorial i consegüent denominació. Semblà adient, també, aprofitar l'oportunitat per a una revisió general encaminada principalment a simplificar el text, i resoldre els problemes que s'havien suscitat a la pràctica, sobretot en matèria d'eleccions. Sobre la base d'un primer projecte en el qual intervingueren decisivament Noguera, Gispert, Segura, Badenes, Saltor i Vilaseca, el text definitiu fou redactat per aquest darrer i el Secretari que us parla. S'aprovà en sessió de 6 de juny i recentment ha estat publicat i divulgat.

Formalment el Curs Acadèmic 1978-79 s'inicià amb la sessió pública i solemne celebrada el dia 30 de gener de 1979, en la que el Secretari donà lectura a la Memòria del Curs anterior, i a continuació l'Acadèmic electe, Don Francisco Soto Nieto, llegí el discurs de recepció sobre el tema *El cambio social y el Derecho*. Després d'una emotiva introducció, el discurs versà sobre els elements propiciadors del canvi social, la interacció entre societat i dret considerant el dret com traducció o reflex del medi social, la perseverància del dret en la seva adaptació al canvi social i la sensibilitat dels Tribunals davant la realitat social del seu temps. Contestà al recipiendari el senyor Josep-Joan Pintó i Ruiz qui exposà el *currículum* del senyor Soto i es referí després al seu discurs plantejant primerament el tema d'una manera formal per referir-se a continuació especialment al sistema del Dret de Catalunya i a la reforma del títol preliminar del Codi Civil. Ambdós discursos, posteriorment publicats a la «Revista Jurídica de Catalunya» — òrgan d'expressió de l'Acadèmia i del Col·legi — foren molt aplaudits i meresqueren els més grans elogis.

L'Acadèmia ha celebrat sessions ordinàries els dies 14 i 28 de febrer, 14 i 28 de març, 2, 9 i 30 de maig, 6 de juny, i ja passat l'estiu els dies 31 d'octubre i 14 de novembre. Els temes d'actualitat han estat presents en les sessions ordinàries esmentades: projectes legislatius, sentències innovadores, llibres i publicacions, foren objecte de debats de la major altura i interès.

Però, com a fil conductor de la vida acadèmica ordinària, el Curs passat ha comptat amb un tema principal: la ponència sobre la unificació del dret d'obligacions presentada per Lluís Figa i Faura, a finals del Curs anterior i del que la Memòria passada ja se'n feia ressò.

L'extensa i ben documentada ponència de Figa — de publicació immediata — s'ocupà del concepte i de la història conceptual del Dret Mercantil, i les seves respectives relacions amb el Dret Civil. Resultaria totalment impossible fer, ni

tan sols un resum, de les originals tesis de Figa en la matèria, en aquesta Memòria. Diguem només que tant la presentació de la Ponència, com la immediata reflexió entorn d'ella del més il·lustre dels nostres mercantilistes, Antonio Polo, tingueren concentrada, i àdhuc podríem dir segrestada, l'atenció dels Acadèmics durant moltes de les sessions del Curs passat.

Com hem dit tantes vegades la vida corporativa s'engrandeix amb les activitats acadèmiques personals dels seus membres. Entre elles voldríem destacar les següents:

El nomenament dels Acadèmics Ramon Faus com a President i Octavi Saltor, Francisco Fernández de Villavicencio, Miquel Casals, Josep M.ª Vilaseca, Josep-J. Pintó, Lluís Figa, Lluís Puig Ferriol, Josep M.ª Puig Salellas i Joan Anglada, com a membres de la Comissió Jurídica Assessora de la Generalitat per Decret de 7 de maig de 1979.

La renovació per altres cinc anys dels Acadèmics que integren la totalitat dels membres del Tribunal de la Mitra d'Andorra, senyors Obiols, Faus, Saltor, Figa, Pintó i Puig Ferriol.

La intensa participació en les XII Jornades Franco-Espanyoles de Dret Comparat, sobre la protecció del consumidor, celebrades a Barcelona els dies 8 i 9 de febrer, patrocinades per l'Acadèmia i el Col·legi d'Advocats i organitzades per l'Institut de Dret Comparat de Barcelona, dirigit pel President de l'Acadèmia i del que n'és Secretari el qui us parla. L'Acadèmic Lluís Figa i Faura presentà la ponència: *La protección del consumidor a través de la Historia*.

El senyor Faus fou membre de la Delegació espanyola en el XV Congrés Internacional de la Unió Internacional del Notariat Llatí, celebrat a París durant el mes de maig al que assistiren també els senyors Figa i Puig Salellas; i participà a l'Assemblea d'Estudiosos amb una comunicació sobre: *L'evolució de la contractació agrària a les terres lleidatanes*. També el senyor Faus pronuncià la conferència inaugural del Curs al Col·legi Major Monterols, titulada *La Compilació catalana a la llum de la Constitució i de l'Estatut*.

El tema de les fundacions ha estat sempre en primera línia de l'interès acadèmic. I així cal destacar la participació del senyor Badenes a les I Jornades d'estudi organitzades pel Centro de Fundaciones de Madrid, amb una ponència sobre *Crítica del Derecho positivo español en materia de fundaciones* i la del senyor Vilaseca a les II Jornades amb una ponència sobre *Implicaciones del Estatuto de Cataluña sobre las Fundaciones*. El mateix senyor Vilaseca presentà una ponència a les III Jornades d'estudi de la «Dirección General de lo Contencioso del Estado», amb el títol *La aplicación del derecho more italico, característica del derecho catalán*.

Ha estat una de les constants de l'actuació del nostre President la col·laboració amb altres institucions amb incidència en la nostra societat. I fruit d'aquesta voluntat, la participació del propi senyor Casals i de l'Acadèmic senyor Puig i Salellas en les Jornades organitzades per la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona sobre *L'Economia catalana davant l'Estatut*. I el mateix senyor Puig Salellas fou Ponent a les Jornades sobre *Immigració i Reconstrucció Nacional de Catalunya*, organitzades per la Fundació Jaume Bofill en relació als temes: 1. El dret civil i 2. El nomenament dels Jutges i altres funcionaris i professionals especials. El senyor Pintó participà en un acte acadèmic en commemoració del II Centenari del naixement de Savigny, a la Facultat de Dret de l'Autònoma de Bellaterra.

Els Acadèmics han portat també la seva veu, que d'alguna manera és veu de

l'Acadèmia, a diferents contrades de Catalunya. Al mes d'abril, a Mollerussa, els Acadèmics senyors Pintó, de Gispert i Guàrdia pronunciaren conferències sobre diferents aspectes de la crisi del matrimoni i sobre el divorci; el senyor Faus, a l'Ateneu d'Igualada sobre el tema *La família catalana*; i el Dr. Pérez-Vitoria, a Girona sobre el projecte de reforma del Codi Penal.

A les nombroses activitats culturals que organitza el Col·legi d'Advocats, hi ha hagut sempre una important presència acadèmica. Destaquem la participació en el Seminari de Dret Matrimonial dels acadèmics Guàrdia, *El régimen matrimonial en Cataluña y la contratación entre cónyuges*; Pintó, *Investigación e impugnación de la paternidad* i Puig Ferriol, *Cuestiones de Derecho sucesorio en relación a las situaciones de separación, nulidad y disolución*. En unes sessions sobre propietat horitzontal, el senyor Gómez i de Membrillera tractà dels aspectes processals de la llei. El senyor Vilaseca professà en el Curs de Dret Fiscal per a Advocats sobre *La ley general tributaria*. En una sessió de treball sobre el projecte de reforma en matèria de filiació, intervingueren Puig i Ferriol, *Aspectes de Dret Interregional* i Pintó, *Incidència a la legislació de Catalunya*. I específicament ha estat sempre rellevant l'actuació del Vice-president corporatiu i Degà de l'Illustre Col·legi d'Advocats en la presentació o cloenda de nombrosos altres actes en els que sempre aportà la paraula precisa i il·luminadora sobre la matèria.

Durant el present any, el Degà dels acadèmics, Dr. Josep M.^a Pi i Suñer complí 90 anys en una plenitud vital envejable. L'Acadèmia preparà un homenatge públic que finalment es celebrà en privat per expressa voluntat de l'interessat.

Finalment, i és gairebé notícia d'hores, l'Acadèmia s'ha alegrat particularment per l'elecció del company Lluís Puig i Ferriol com Degà de la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquesta és la síntesi dels fets acadèmics més dignes d'ésser ressaltats i de la tasca acadèmica realitzada durant el Curs acadèmic passat. Amb tota seguretat el resultat és inferior al que hauríem volgut obtenir, però probablement superior al que ens moltes ocasions es pensa. Existeixen projectes molt ambiciosos per un futur ben proper. No és, però, la Memòria el lloc adient per avançar-los. Hi ha la il·lusió i l'esperança suficients per dur-los a terme. La vida acadèmica d'aquests vint-i-cinc anys que hem commemorat n'és l'aval més segur.